Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!
Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

Совецкая Беларусь

ОРГАН ЦК КП(б) БЕЛАРУСІ, СОЎНАРКОМА І ПРЭЗІДЫУМА ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

№ 66 (7627) | Нядзеля, 16 красавіка 1944 г. | Цана 20 к.

Войскі 1-га Украінскага фронта, пасля ўпорных вулічных баёў, поўнасцю авалодалі абласным цэнтрам Украіны—горадам ТАРНОПАЛЬ—вялікім чыгуначным вуэлом і моцным апорным пунктам абароны немцаў на Львоўскім напрамку.

Нашай гераічнай Чырвонай Арміі—слава!

ЗАГАД

Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршалу Совецкага Саюза ЖУКАВУ

Войскі 1-га УКРАІНСКАГА фронта, пасля ўпорных вулічных баёў, поўнасцю авалодалі абласным цэнтрам Украіны—горадам ТАРНОПАЛЬ—вялікім чыгуначным вузлом і моцным апорным пунктам абароны немцаў на Львоўскім напрамку.

У баях за авалоданне ТАРНОПАЛЕМ вызначыліся войскі генерал-палкоўніка КУРАЧКІНА, генерал-лейтэнанта ЛЮДНІКАВА, генерал-маёра ПАПОВА, генерал-маёра МІШЧАНКА, палкоўніка ІГНАЧОВА, палкоўніка КУЧАРЭНКА, палкоўніка ВАЛКОВІЧА, палкоўніка ЛАШЧАНКА; артылерысты генерал-маёра артылерыі ФРАЛОВА, генерал-маёра артылерыі ВОЛКІНШТЭЙНА, генерал-маёра артылерыі ВАЛЧОК, палкоўніка БАГАТЫРОВА, палкоўніка ДЗЕВУЛЬСКАГА, палкоўніка ЛЮБІМАВА, палкоўніка РЭУТАВА, палкоўніка ТІЦЕНКА, палкоўніка ЧАВОЛА, палкоўніка БЯЛОВА, падпалкоўніка БАЗЯЛЕНКА; танкісты генерал-лейтэнанта танкавых войск ПАЛУБАЯРАВА, генерал-маёра танкавых войск РАМАНАВА; лётчыкі генерал-маёра авіяцыі КАМАНІНА, генерал-маёра авіяцыі ГАЛУНОВА, генерал-маёра авіяцыі ФЕДУЛЬЕВА, палкоўніка ЮЗЕЕВА і сапёры палкоўніка СЕРАБРАКОВА.

У азнаменаванне атрыманай перамогі злучэнні і часці, якія найбольш вызначыліся ў баях за вызваленне ТАРНОПАЛЯ, прадставіць да прысваення назвы «ТАРНОПАЛЬСКІХ» і да ўзнагароджання ордэнамі.

Сёння, 15 красавіка, у 20 гадзін сталіца нашай Радзімы МАСКВА ад імені Радзімы салютуе доблесным войскам 1-га Украінскага фронта, якія авалодалі горадам ТАРНОПАЛЬ—дваццаццю артылерыйскімі залпамі з двухсот дваццаці чатырох гармат.

За выдатныя баявыя дзеянні АБ'ЯЎЛЯЮ ПАДЗЯКУ кіруемым Вамі войскам, якія ўдзельнічалі ў баях за вызваленне ТАРНОПАЛЯ.

Вечная слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай Радзімы!

Смерць нямецкім захопнікам!

Вярхоўны Галоўнакамандуючы Маршал Совецкага Саюза І. СТАЛІН.

15 красавіка 1944 года.

Ад Совецкага Інформбюро

АПЕРАТЫЎНАЯ ЗВОДКА ЗА 15 КРАСАВІКА

Войскі 1-га **Украінскага** фронта, пасля ўпорных вулічных баёў, поўнасцю авалодалі абласным цэнтрам Украіны горадам **Тарнопаль**—вялікім чыгуначным вузлом і моцным апорным пунктам абароны немцаў на Львоўскім напрамку. Акружаны ў **Тарнопалі** гарнізон немцаў з рэштак чатырох пяхотных дывізій і раду асобных часцей агульнай колькасцю ў 16.000 чалавек поўнасцю знішчаны, за выключэннем 2.400 нямецкіх салдат і афіцэраў, якія здаліся ў палон. Захоплены наступныя трафеі: танкаў і самаходных гармат—35, гармат рознага калібра—85, мінамётаў—125, кулямётаў—да 400, аўтамашын—350, паравозаў—5, вагонаў—285, складаў ...зных—6.

На працягу 15 красавіка на захад і на паўднёвы захад ад горада **Чарткоў** нашы войскі працягвалі весці наступальныя баі, у ходзе якіх занялі некалькі населеных пунктаў і сярод іх **Джурын, Полаўцэ, Паушуўка, Базар, Якубаўка.**

На **Севастопальскім** напрамку нашы войскі, перамагаючы супраціўленне і сістэму інжынерных загарод праціўніка ў горна-лясістай частцы паўднёвага ўзбярэжжа **Крыма**, працягвалі наступленне і з баямі занялі больш 60 населеных пунктаў, у тым ліку раённы цэнтр Крыма **Албат**, населеныя пункты **Берагавое, Аджы-Булат, Кача, Мамашай, Бельбек, Любімаўка, Дуванкой, Заланкой, Шулі, Дземярджы, Сямідвор'е, Сацера, Кучук-Узень, Туак** і чыгуначныя станцыі **Сюрэнь** і **Бельбек.**

Па папярэдніх даных, да канца 14 красавіка войскамі 4-га Украінскага фронта ўзята ў палон звыш 20.000 салдат і афіцэраў праціўніка. Да гэтага-ж часу, па няпоўных даных, войскамі Асобнай **Прыморскай** Арміі ўзята ў палон больш 17.000 салдат і афіцэраў праціўніка. Такім чынам, да канца 14 красавіка нашымі войскамі ў Крыму ўзята ў палон больш 37.000 салдат і афіцэраў праціўніка.

На другіх участках фронта ў радзе пунктаў ішлі баі мясцовага значэння.

На працягу 14 красавіка нашы войскі на ўсіх франтах падбілі і знішчылі 69 нямецкіх танкаў. У паветраных баях і агнём зянітнай артылерыі збіта 24 самалёты праціўніка.

☆ ☆ ☆

Масіраваны налёт нашай авіяцыі на порт і чыгуначную станцыю Севастопаль

У ноч на 15 красавіка наша авіяцыя дальняга дзеяння зрабіла масіраваны налёт на порт і чыгуначную станцыю Севастопаль і бамбардыравала скапленні войск і тэхнікі праціўніка, ваенныя склады і нямецкія судны, якія знаходзяцца ў Севастопальскай бухце. У выніку бамбардыроўкі ўзніклі пажары і адбылося многа выбухаў. Назіраннем адзначаны выбухі вялікай сілы ў раёне складаў з гаручым. Найбольш вялікія пажары, якія суправаджаліся выбухамі, адзначаны на чыгуначнай станцыі і ў Паўднёвай бухце.

Страты праціўніка і трафеі войск 3-га Украінскага фронта за перыяд баёў з 25 сакавіка па 12 красавіка г. г.

Войскі 3-га **Украінскага** фронта пад камандаваннем генерала арміі **Маліноўскага** ў выніку праведзеных наступальных аперацый ад **Паўднёвага Буга** да **Днястра** з 25 сакавіка па 12 красавіка нанеслі праціўніку наступныя страты ў жывой сіле і тэхніцы:

Знішчана: танкаў і самаходных гармат—42, гармат рознага калібра—199, мінамётаў—83, кулямётаў—589, аўтамашын і цягачоў — 436.

Праціўнік пакінуў на полі бою 26.800 трупаў салдат і афіцэраў.

За гэты-ж час войскі 3-га **Украінскага** фронта **захапілі** ў немцаў наступныя трафеі: самалётаў—7, танкаў і самаходных гармат—401, гармат рознага калібра—753, мінамётаў—291, кулямётаў — 991, вінтовак — 8.820, радыёстанцый — 101, аўтамашын — 10.672, матацыклаў—481, трактараў і цягачоў—208, бронетранспарцёраў—46, аўтапрыцэпаў—392, павозак з ваеннымі грузамі—6.203, коней—2.076, паравозаў — 287, вагонаў, платформаў і цыстэрнаў—6.104, з іх 1.377 гружаных боепрыпасамі, харчаваннем, гаручым, заводскім абсталяваннем, інжынерна-тэхнічнай і іншай ваеннай маёмасцю, складаў—95, з іх з боепрыпасамі—52, з харчаваннем—38, з калючым дротам—3, з цэментам—2.

Узята ў палон 10.680 нямецкіх салдат і афіцэраў.

Такім чынам, агульныя страты немцаў па галоўных відах баявой тэхнікі і жывой сіле за час наступальных аперацый войск 3-га **Украінскага** фронта з 25 сакавіка па 12 красавіка складаюць палоннымі і забітымі 37.480, танкаў і самаходных гармат—443, гармат рознага калібра—952, аўтамашын, аўтапрыцэпаў і цягачоў — 11.708.

СОВІНФОРМБЮРО.

ВАТУЦІН Н. Ф.

Пасля цяжкай аперацыі памёр генерал арміі **Ватуцін** Нікалай Фёдаравіч.

Усяму совецкаму народу тав. Ватуцін вядомы, як герой Айчыннай вайны, выдатны генерал і палкаводзец Чырвонай Арміі.

З 19-гадовага ўзросту тав. Ватуцін знаходзіцца бесперапынна ў радах Чырвонай Арміі, ён пачаў сваю службу з радавога байца і скончыў яе камандуючым важнейшым фронтам барацьбы супроць нямецкіх акупантаў.

На гэтым шляху тав. **Ватуцін** прайшоў шлях камандзіра цэлага рада пяхотных падраздзяленняў, начальніка штаба дывізіі, начальніка штаба Кіеўскай асобай ваеннай акругі, начальніка Аператыўнага Упраўлення Генеральнага Штаба, першага намесніка начальніка Генеральнага Штаба, а ў годы Айчыннай вайны начальніка штаба фронта і камандуючага войскамі рада франтоў.

Яго баявы шлях за годы Айчыннай вайны ў якасці камандуючага фронта адзначан актыўнейшым удзелам у Сталінградскай аперацыі, у пабедаHосным наступленні ад звіліны Дона да Данбаса, пераможнай аперацыяй у Белгародска-Курскай бітве ў ліпені 1943 года, узяццем Кіева, Жытоміра, Бердзічава, Роўна.

Імя тав. **Ватуціна** адзначана ў многіх загадах Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша **Сталіна** па ходу баявых дзеянняў Чырвонай Арміі.

Совецкі ўрад неаднаразова адзначаў тав. **Ватуціна** вышэйшымі ўзнагародамі: ордэнам **Чырвонага Сцягу,** ордэнам **Леніна,** ордэнам **Суворава I ступені,** ордэнам **Кутузава I ступені.**

Вылучыўшыся ў Айчыннай вайне сваімі доблеснымі справамі ў барацьбе за перамогу Совецкай Радзімы тав. Ватуцін заваяваў глыбокую пашану совецкага народа і ўсёй Чырвонай Арміі.

Бязмежна адданы справе партыі **Леніна—Сталіна** тав. **Ватуцін** поўнасцю і да канца аддаў усё сваё жыццё Чырвонай Арміі і Совецкай Радзіме. Справа, за якую пераможна змагаўся генерал арміі тав. **Ватуцін,** будзе жыць вечна.

Жукаў, Хрушчоў, Васілеўскі, Варашылаў, Будзённы, Тімашэнка, Шапашнікаў, Конеў, Воранаў, Якаўлеў, Новікаў, Галаванаў, Федарэнка, Ротмістраў, Перасыпкін, Вараб'ёў, Шчарбакоў, Антонаў, Хрулёў, Мерацкоў, Ракасоўскі, Маліноўскі, Талбухін, Говараў, Папоў М. М., Баграмян, Ероменка, Сакалоўскі, Тюленеў, Пуркаеў, Кавалёў, Голікаў, Смародзінаў, Арцем'еў, Карніец, Крайнюкоў, Кальчэнка, Багалюбаў, Карпаносаў, Кузняцоў Ф. Ф., Іваноў В. Д., Абарэнкаў, Дзегцяроў, Ільічоў.

VI сесія Вярхоўнага Совета БССР

Спрэчкі па дакладу тав. П. К. Панамарэнка „Вызваленне беларускіх земляў, далейшыя задачы барацьбы беларускага народа супроць нямецкіх захопнікаў і бліжэйшыя задачы аднаўлення народнай гаспадаркі БССР“

Прамова генерал-маёра В. І. Казлова*)

Таварышы дэпутаты! Па просьбе і даручэнню партызан і партызанак горада Мінска і Мінскай вобласці, дазвольце перадаць вам гарачае, баявое партызанскае прывітанне. **(Апладысменты).**

Мы сабраліся ў той час, калі ў ходзе Айчыннай вайны наша доблесная Чырвоная Армія, пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна, дабілася найвялікшых перамог і працягвае весці пабеданоснае наступленне, граміць орды нямецка-фашысцкіх захопнікаў і з дня ў дзень ачышчае нашу совецкую зямлю ад гітлераўскай погані.

Таварышы дэпутаты! Многа пакут і гора прычынілі нашаму народу гітлераўскія звяры.

Фашысты прадсталі перад народамі Совецкага Саюза як цемрашалы, каты, забойцы і душыцелі беларускага і другіх народаў, як смяртэльныя ворагі працоўных сёл і гарадоў. Фашысты масавым тэрорам і зверствамі аказаліся не ў сілах задушыць волю беларускага народа да барацьбы, скарыць яго і зрабіць рабом. Беларускі народ, пад кіраўніцтвам нашай большэвіцкай партыі і ЦК ВКП(б), па закліку любімага правадыра роднага Сталіна, у першыя-ж дні Айчыннай вайны адказаў фашыстам бязлітаснай народнай вайной на франтах і ў тыле праціўніка. На беларускай зямлі, пад кіраўніцтвам ЦК КП(б) Беларусі і Ўрада і асабіста першага сакратара ЦК КП(б) Беларусі тав. Панамарэнка, у варожым тыле народ разгарнуў магутны партызанскі рух, барацьбу не на жыццё, а на смерць. Тысячы партызан і партызанак вядуць смелую партызанскую вайну з гітлераўцамі. Нашы партызаны штодзённа наносяць адчувальныя ўдары па гітлераўскай ваеннай машыне, разбураюць яго тылы, камунікацыі і штабы і не даюць ворагу супакою ні ўдзень, ні ўночы, аказваючы сваёй барацьбой велізарную дапамогу Чырвонай Арміі—вызваліцельніцы совецкага народа.

Дазвольце мне прывесці некалькі прыкладаў барацьбы мінскіх партызан.

Толькі за апошнія 6 месяцаў 1943 года партызаны горада Мінска і паўднёвай часткі вобласці, па няпоўных даных, забілі 18.155 салдат і афіцэраў праціўніка, паранілі звыш 8.000 фрыцаў. За гэты-ж час толькі на чыгуначных магістралях Мінск — Баранавічы, Мінск — Бабруйск, Асіповічы—Слуцк, Лунінец — Калінкавічы пушчана пад адкос 377 эшалонаў, разбіта і пашкоджана 435 паравозаў, звыш 4.000 вагонаў і платформаў, разбурана больш 85 кілометраў тэлеграфна-тэлефоннай сувязі, 25 кілометраў падземнага кабеля. Разбурана за апошні час па шасейных дарогах 522 масты, падарвана каля 42.000 чыгуначных рэек. На базах ворага і на чыгуначных станцыях у Мінску, Бабруйску, Слуцку, Дзяржынску і іншых мінскімі партызанамі спалена за апошнія месяцы не менш 1.500 тон бензіна. У радзе месц узарваны, спалены і знішчаны склады праціўніка з амуніцыяй і іншай важнай маёмасцю. Узлятаюць у паветра электрастанцыі, водапапорныя вежы і іншыя збудаванні ў гарадах і на чыгуначных станцыях у Асіповічах, Бабруйску, Пухавічах і іншых.

Немцы баяцца помсты беларускага народа, баяцца совецкіх партызан. Лёс, які напаткаў Кубэ і іншых гітлераўскіх стаўленікаў, якія атрымалі заслужаную адплату беларускага народа і партызан у родным нашым Мінску, чакае яшчэ не аднаго нямецка-фашысцкага галаварэза. Смерць нямецкай гадзіне—вось наш адказ за кроў і слёзы, пралітыя беларускім народам.

Нашы партызаны дапамаглі насельніцтву вобласці захаваць і ўбраць ураджай 1943 года, выкарыстаць яго для сваіх патрэб. Немцы не здолелі выкарыстаць хлеб, бульбу, якія вырашчаны ў вобласці, хоць яны пасылалі ў калгасы і соўгасы свае экспедыцыі, «паляўнічыя» каманды, ахоўныя і іншыя каманды па 100—150 чалавек на калгас, каб забраць вырашчаны ўраджай. Але нашы народныя мсціўцы не далі ворагу пажывіцца дабром беларускага народа.

У партызанскіх атрадах Мінскай вобласці выраслі выдатныя кадры байцоў, камандзіраў і камісараў, добрых арганізатараў мас на барацьбу з нямецкімі захопнікамі, беззаветна адданых партыі і совецкаму ўраду. Душой партызанскіх атрадаў з'яўляюцца комуністы, выхаваныя пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна нашай комуністычнай партыяй большэвікоў Беларусі і яе Цэнтральным Камітэтам і асабіста тав. Панамарэнка, дапамогу і кіраўніцтва якіх мы адчуваем паўсядзённа ў тыле праціўніка.

Значна вырасла авангардная роль комуністаў у баявых дзеяннях партызанскіх атрадаў. У барацьбе з ненавісным ворагам комуністы паказваюць прыклады мужнасці, стойкасці і гераізму.

Сакратар партарганізацыі імені Сталіна, брыгады «Беларусь», тав. Кавальчук пусціў пад адкос 9 нямецкіх воінскіх эшалонаў.

Выконваючы ўказанні таварыша Сталіна і рашэнні Цэнтральнага Камітэта партыі Беларусі па арганізацыі народнага партызанскага руху і барацьбы з немцамі на акупіраванай тэрыторыі Мінскай вобласці, выраслі і загартаваліся выдатныя кадры нашай большэвіцкай партыі.

Тав. Меркуль арганізаваў выданне раённай падпольнай газеты, перыядычнае выданне лістовак, якія асвятляюць перамогі Чырвонай Арміі на франтах Айчыннай вайны. Правільнай пастаноўкай і арганізацыяй партыйна-палітычнай работы сярод насельніцтва тав. Меркуль дабіўся да канца 1943 года колькаснасці партызанскай брыгады звыш 1.500 чалавек.

Сярод каманднага саставу партызанскіх атрадаў Мінскай вобласці 78 процантаў членаў і кандыдатаў партыі. Высокая культура нашых кадраў. Сярод камандзіраў каля 10 процантаў асоб, якія маюць вышэйшую адукацыю, і амаль палова з сярэдняй адукацыяй. Звыш 60 процантаў каманднага саставу нашых атрадаў — беларусы.

Сярод партызан і мясцовага насельніцтва ў акупіраваных ворагам раёнах, гарадах і абласцях праводзіцца велізарная палітычна-выхаваўчая работа. За шэсць месяцаў 1943 года толькі ў вёсках Слуцкага раёна праведзена з насельніцтвам 86 мітынгаў, 103 даклады і каля 1.000 гутарак на палітычныя тэмы. Сярод насельніцтва распаўсюджаны дзесяткі тысяч экземпляраў газет і лістовак, выданых у падполлі, а таксама літаратуры, атрыманай з-за лініі фронта. Каля тысячы палітычных дакладаў і гутарак праведзена на сходах у вёсках Старадарожскага раёна.

У тыле немцаў вялікай папулярнасцю карыстаецца наш падпольны большэвіцкі друк, створаны і арганізаваны Цэнтральным Камітэтам партыі большэвікоў Беларусі. Тыраж нашага большэвіцкага друку, які выдаецца ў тыле праціўніка, складае сотні тысяч экземпляраў толькі па адной Мінскай вобласці.

Нямецкія звяры, якіх наша Чырвоная Армія гоніць вон з совецкай зямлі, робяць нечуваныя злачынствы над беларускімі грамадзянамі. Толькі ў снежні мінулага года гітлераўскія звяры спалілі 26 вялікіх вёсак у Грэскім, Любаньскім, Старадарожскім раёнах.

У Мінску, у дзень 25-годдзя БССР немцы павесілі больш 20 мірных жыхараў горада. Нядаўна ў Грэскім раёне гітлераўцы поўнасцю знішчылі 90 сем'яў. Сярод расстраляных — 300 жанчын і дзяцей.

Таварышы дэпутаты! Барацьба за поўнае вызваленне нашай Совецкай Беларусі шырыцца штодзень. Перад партызанамі і партызанкамі стаіць задача яшчэ больш узмацніць дапамогу Чырвонай Арміі, не даваць гітлераўцам знішчаць нашы гарады і вёскі, перад намі стаіць задача вызваляць беларускі народ з нямецкай няволі. Нашы мінскія партызаны і партызанкі ў тыле праціўніка зробяць усё, каб выканаць загад Вярхоўнага Галоўнакамандуючага Маршала Совецкага Саюза таварыша Сталіна па хутчэйшаму разгрому нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Слава вялікаму Сталіну—правадыру і арганізатару нашых перамог, лепшаму другу беларускага народа і беларускіх партызан! **(Бурныя апладысменты).**

*) Друкуецца па скарочанай стэнаграме.

Прамова Народнага Камісара мясцовай прамысловасці БССР Д. Д. Лапета

Таварышы дэпутаты! Старшыня Совета Народных Камісараў БССР тав. Панамарэнка ў сваім дакладзе прывёў лічбы, якія характарызуюць вялікія дасягненні беларускага народа ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі.

З дапамогай вялікага рускага народа, пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі і лепшага друга беларускага народа — таварыша Сталіна, Беларуская ССР узнялася да ўзроўню перадавых рэспублік Совецкага Саюза.

За годы совецкай улады, побач з бурным ростам цяжкай прамысловасці, значна вырасла і пашырылася сетка прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці, якія вырабляюць тавары шырокага спажывання.

У 1941 годзе аб'ём прадукцыі па прадпрыемствах Наркоммясцпрома БССР быў вызначан у 337 мільёнаў рублёў, у тым ліку па раённай мясцовай прамысловасці 157 мільёнаў рублёў. На прадпрыемствах мясцовай прамысловасці было занята 37 тысяч рабочых. Такія заводы, як Рэчыцкі цвіковашурупны, аршанскі «Чырвоны барэц» і іншыя ў 1940 годзе выпусцілі 11 тысяч тон цвікоў. Уноўпабудаваны ў Мінску радыёзавод выраблаў складаную радыёапаратуру. Друкарня «Палесдрук» у горадзе Гомелі выпускала сотні тысяч тамоў кніг, падручнікаў і мільёны сшыткаў. Прадпрыемствы мясцовай прамысловасці выраблялі цудоўную мэблю, музычныя інструменты, металавырабы і іншае складанае абсталяванне.

Нямецкія варвары, якія вераломна напалі на нашу краіну, поўнасцю разбурылі мясцовую прамысловасць. Па папярэдніх даных, прычыненыя страты прадпрыемствам мясцовай прамысловасці, у вызваленых раёнах, перавышаюць 29 мільёнаў рублёў.

Зараз ідзе ўзмоцненае аднаўленне мясцовай прамысловасці ў вызваленых раёнах. Арганізаван 31 райпромкамбінат, якія аб'ядноўваюць 126 розных майстэрань. Аднаўляюцца цвіковы завод у горадзе Рэчыцы, Гомельская лыжкавая фабрыка і друкарня «Палесдрук». Прадпрыемствы мясцовай прамысловасці за два месяцы 1944 года, па няпоўных даных, выпрацавалі на 213 тысяч рублёў рознай прадукцыі.

Аднак, выкананая праца па аднаўленню прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці і вытворчасць тавараў шырокага спажывання далёка не дастаткова. У радзе раёнаў яшчэ да гэтага часу не арганізаваны райпромкамбінаты. Слаба разгортваецца вытворчасць тавараў шырокага спажывання, для вырабу якіх на месцах ёсць дастаткова сыравіны.

Таварышы дэпутаты! Адрадзіць мясцовую прамысловасць за самы кароткі тэрмін да размераў даваеннага ўзроўню—неадкладная і першачарговая задача. Да канца 1944 года вызначана аднавіць 200 розных прадпрыемстваў і майстэрань, у кожным раёне арганізаваць вытворчасць вялікага асартыменту тавараў шырокага спажывання, аднавіць млыны, лесапіленне, розныя рамонтныя майстэрні.

Вырашана аднавіць Рэчыцкі цвіковы завод, поўнасцю аднавіць фабрыку імені Валадарскага і друкарню «Палесдрук».

Пры Наркоммясцпроме арганізаваны спецыяльны будаўнічы трэст, задачай якога з'яўляецца будаўніцтва прамысловых прадпрыемстваў у нашай рэспубліцы. Пакуль ён яшчэ не аснашчоны і не мае неабходных кадраў будаўнікоў. Неабходна ў бліжэйшы час укамплектаваць будаўнічыя ўчасткі рабочымі і спецыялістамі.

Наркоммясцпром вызначае арганізаваць два прадпрыемствы па вырабу будаўнічых дэталей з праграмай выпуску—20 тысяч квадратных метраў дзвярэй і 14 тысяч квадратных метраў аконных пераплётаў.

Таварышы дэпутаты! Перад намі стаіць неадкладная задача—хутчэй ліквідаваць вынікі гаспадарання немцаў. На выкананне гэтай важнейшай задачы рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі мясцовай прамысловасці аддадуць усе свае сілы.

Беларускі народ шчыра дзякуе вялікаму рускаму народу і ўсім народам Совецкага Саюза, большэвіцкай партыі і вялікаму правадыру народаў таварышу Сталіну за дапамогу, якую яны аказваюць беларускаму народу ў яго барацьбе за вызваленне роднай зямлі ад нямецкіх акупантаў.

Падтрымаем наступленне Чырвонай Арміі наступленнем у працы!

Няхай жыве наша гераічная Чырвоная Армія!

Няхай жыве вялікі правадыр народаў таварыш Сталін! **(Працяглыя апладысменты).**

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

Комуністы раёна ў барацьбе за ўраджай

Старанна, ад зары да зары працуюць калгаснікі раёна, каб хутчэй залячыць цяжкія раны, нанесеныя нямецкімі акупантамі нашаму соцыялістычнаму земляробству. Калгаснікі аддаюць усе свае сілы, усю сваю энергію і волю на ўзмоцненую дапамогу фронту.

Сведчаннем гэтага з'яўляецца каштоўная ініцыятыва калгаснікаў сельгасарцелі «КІМ» нашага раёна. СНК БССР і ЦК КП(б)Б у сваёй пастанове ўхвалілі іх ініцыятыву і падалі выключнае значэнне разгортванню ўсебеларускага соцыялістычнага спаборніцтва на вёсцы. Гэта гонар і радасць для нашых калгаснікаў! Зараз яны па прыкладу кімаўцаў узорна рыхтуюцца да выхаду ў поле. План засыпкі насення мы выканалі на 86 процантаў—гэта значыць, што большая частка калгасаў ужо закончыла засыпку і ачыстку насенных фондаў. Прымаем меры, каб поўнасцю выканаць план засыпкі насення.

Апошнія дні саннай дарогі ў нашых калгасах выкарыстаны для масавай вывазкі гною на поле. Ужо вывезена 10.862 тоны гною, сабрана 231 цэнтнер попелу і 40 цэнтнераў птушынага памёту. Поўным ходам працуюць кузні, ідзе рамонт сельгасінвентара. Мы маем ужо ў спраўнасці 1.148 калёс, 1.629 плугоў, 1.920 боран. Падрыхтавана 428 ёрмаў для кароў.

Ва ўсіх гэтых падрыхтоўчых работах да вясны авангардную ролю заняла партыйная арганізацыя раёна. Яна дапамагае і мабілізуе калгасныя масы на барацьбу за аднаўленне соцыялістычнай сельскай гаспадаркі, на барацьбу за высокі ўраджай і развіццё соцыялістычнай жывёлагадоўлі. Вясковыя комуністы і комсамольцы, якія пастаўлены на рашаючых участках, з'яўляюцца важакамі ўсёй работы калгасаў.

Передавым калгасам «КІМ»— ініцыятарам соцыялістычнага спаборніцтва калгасаў вызваленых раёнаў рэспублікі — кіруе комуніст Іосіф Бельскі. Ён карыстаецца заслужаным аўтарытэтам у калгасе і ў раёне, як вопытны кіраўнік і агітатар. Ён жыва і даходчыва даводзіць да свядомасці калгаснікаў рашэнні партыі і ўрада.

Партыйная арганізацыя Паселіцкага сельсовета (сакратар тав. Алейнік) жыве кіпучым і поўнакроўным жыццём. Тры разы ў месяц тут праходзяць сходы комуністаў па вырашэнню надзённых пытанняў. Добра паладжана палітмасавая работа на вёсцы. Правадніком гэтай работы з'яўляецца моцны агіткалектыў з 40 чалавек, у складзе якога вясковая інтэлігенцыя, лепшыя стаханаўцы.

Начале 6 калгасаў Паселіцкага сельсовета стаяць комуністы. Усю энергію і ўменне яны аддаюць справе аднаўлення калгасаў. Сельгасарцеллю імені Молатава кіруе комуніст тав. Парукевіч. Ён працуе не так даўно, але вывеў калгас у лік перадавых. Хоць і сёння калгаснікі гатовы выйсці на пасяўную. Сам старшыня калгаса тав. Парукевіч з'яўляецца кіраўніком агіткалектыва пры сельсовеце. У 8 калгасах сельсовета праведзены даклады аб ваенна-палітычным і міжнародным становішчы СССР, працуюць 12 гурткоў па вывучэнню кнігі таварыша Сталіна «Аб Вялікай Айчыннай вайне Совецкага Саюза».

Старшынёй Рудакоўскага сельсовета працуе комуніст-партызан тав. Лакудас. Гэты сельсовет з'яўляецца адным з перадавых у падрыхтоўцы да веснавой сяўбы. Калгас імені Сталіна (старшыня Дашук) і «Чырвоная перамога» (старшыня Дынкін) заканчваюць рамонт сельгасінвентара, вядуць апошнія падрыхтоўчыя работы да выхаду ў поле.

Непартыйныя большэвікі, якіх выхоўвае партыйная арганізацыя, таксама паказваюць прыклады ў кіраўніцтве калгасамі. Так, калгасам «Пролетарый» кіруе непартыйны большэвік тав. Стэльмакоў. Гэты калгас спаборнічае з суседнім калгасам «КІМ» і ні ў чым не адстае ад яго.

Пасля вызвалення раёна ад нямецкіх акупантаў партыйная арганізацыя ў цэлым падпарадкоўвае сваю работу баявым задачам аднаўлення народнай гаспадаркі. Мы ўжо аднавілі 77 калгасаў. Працуюць Рудакоўская і Хойніцкая МТС, Судакоўскі і Стралічаўскі соўгасы. Адбудоўваюцца спаленыя фашыстамі вёскі. Больш 500 калгаснікаў ужо вывезлі лес на будаўніцтва новых дамоў.

Перад намі стаіць вялікая задача аднаўлення калгаснай гаспадаркі. Мы змагаемся за першынство ў соцыялістычным спаборніцтве калгасаў. Большэвікі раёна гэта добра ведаюць і мабілізуюць усе мясцовыя рэзервы на барацьбу за ўзорнае правядзенне веснавой сяўбы, за атрыманне высокіх ураджаяў.

Фёдар РУДЧАНКА,
сакратар Хойніцкага РК КП(б)Б.

На лініі сувязі

Прарэзліва свісталі нямецкія авіябомбы, і звон ад іх выбухаў доўга стаяў у вушах. Зямлю і паветра сатрасаў гул канапады дзесяткаў батарэй. Снарады ірваліся зусім блізка, вывaрачваючы дрэвы, на многа дзесяткаў метраў навокал раскідваючы зямлю і шчэпкі. Іван Радкевіч узняўся з укрыцця і пабег да абочыны дарогі. Тонкая жылка провада, які ідзе ад каманднага пункта дывізіі да палка, была абарвана. Канцы яе, якія скруціліся ў клубок, абгарэлі і заблыталіся ў кустах.

Радкевіч выцягнуў з-за пояса кавалак чорнага провада і лоўкімі, звычнымі рухамі агаліў канцы, зрасціў іх. Снарады сталі класціся ўсё бліжэй і бліжэй да тэлефоннай лініі. Невялікія асколкі з візгам разляталіся ва ўсе бакі, у імгненне перагрызалі нітку провада.

Цяжка дыхаючы, Радкевіч ледзь паспяваў ад аднаго месца разрыву да другога.

Наступіў змрок, стала дрэнна відаць. Дзе-ж разрыў? Радкевіч узняўся ва ўвесь рост, каб зрабіць перабежку, і нечакана адчуў моцны ўдар у грудзі.

Калі ён ачнуўся, усё цела ныла. Тупы боль не даваў узняцца, у вушах стаяў звон. Сабраўшы сілы, Радкевіч узняўся і папоўз да лініі. Усім целам ён лёг на зямлю, падцягнуўся аслабелай рукой да провада і, нашчупаўшы абодва яго канцы, злучыў іх. Словы каманды зноў пайшлі па правадах.

Лінейны наглядчык Іван Васільевіч Радкевіч—ужо не малады чалавек, яму больш за сорак. Далёка яго родны дом, на Міншчыне. Маючы за плячыма столькі год, нялёгка бегаць па ўчастку ў тры кілометры і, не звяртаючы ўвагі на смяртэльную небяспеку, выпраўляць дзесяткі пашкоджанняў.

— Нічога, мы звыкшыя, — проста гаворыць Радкевіч.—Быў у мяне яшчэ такі выпадак. Ляцяць тры іхнія самалёты і пікіруюць. Вось-вось, здаецца, на цябе пікне. Бомбы ірвуцца блізка, ну што зробіш, трэба ісці, сувязь парвана. Бягу, прыгінаючыся. Знайшоў пашкоджанне, зрасціў провад, уключыўся—усё ў парадку. Чую: гаворадь. Толькі я адышоў, раптам — бомба. Упаў я на зямлю, расцягнуўся. Узнімаюся, гляджу назад і наперад уздоўж лініі. Зноў лінія парвана. Бягу туды, хутка папраўляю, уключаюся — няма сувязі. Што рабіць? Яшчэ, значыць, дзесьці папсаваў, гад. Бягу наперад. 100 метраў, 200, 300— не знаходжу разрыву. Раптам зноў пікіруюць. Каго гэта, думаю? Вакол нікога няма. Значыць, мяне. Ну, тут звяртаць увагі мне было некалі. Ён сабе сваю справу робіць, і я, ведай, сваю справу павінен рабіць. Пабег, знайшоў разрыў і звязаў дрот. Потым яшчэ разоў шэсць прышлося аднаўляць лінію...

Сотні пашкоджанняў ліквідаваў лінейны наглядчык-беларус ефрэйтар Іван Радкевіч. Камандаванне ўзнагародзіла яго медаллю «За адвагу».

Лейтэнант Б. РАКОЎСКІ.

ДЗЕЮЧАЯ АРМІЯ,
10 красавіка.
(Спец. кар. БЕЛТА).

У Касцюковіцкім раёне арганізаваны курсы трактарыстаў.
НА ЗДЫМКУ: група курсантаў вывучае карбюратар.
Фото Л. Папковіча.

ПЕРАДМАЙСКАЕ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЕ СПАБОРНІЦТВА

Па прыкладу краснапролетарцаў

У адказ на заклік краснапролетарцаў сувязісты Гомеля актыўна ўключыліся ў перадмайскае соцыялістычнае спаборніцтва. У калектыве, дзе начальнікам тав. Лапіцкі, спаборніцтвам ахоплены ўсе работнікі. План першага квартала выканан на 250 проц. Нарастаючымі тэмпамі ідзе работа ў красавіку. Калектыў абавязаўся месячны план выканаць да 20 красавіка. У першыя дні спаборніцтва лепшых вынікаў дабіліся таварышы Дзядкова, Фёклін, Чаромухін, якія заваявалі права быць на дошцы гонару.

Работнікі радыёфікацыі і радыёвяшчання (кіраўнік тав. Філіпаў) у перадмайскім спаборніцтве абавязаліся выканаць план устанаўлення радыёкропак да 15 жніўня. Не лічачыся з цяжкасцямі, калектыў штодзённа перавыконвае свае заданні.

Брыгада мантажнікаў, якую ўзначальвае старшы тэхнік тав. Пархамовіч, актыўна аднаўляе сродкі радыёфікацыі. Тэхнік Літвіноўскі для мантажу радыёвузла вышуквае і сам выраблае дэталі. Тэхнік Сяргеенка абавязаўся адшукаць матэрыялы і абсталяваць праводку ў студыі, змантыраваць зарадна-разрадны шчыт для радыёвузла раёна. Брыгада старшага тэхніка Цімашкова абавязалася да 1 мая давесці колькасць радыёкропак да 2.000 штук.

Тэлеграфна-тэлефонная кантора (кіраўнік тав. Кельмановіч) план першага квартала выканала на 175 процантаў. Выдатна выконваюць свае перадмайскія абавязацельствы брыгадзір марзістаў тав. Грамыка, прыёмшчыца тав. Каган, бадыстка тав. Папова.

Работнікі лінейна - тэхнічнага вузла абавязаліся на 5 дзён раней тэрміну закончыць будаўніцтва тэлеграфнай лініі Гомель—Церахоўка. Свае абавязацельства яны выконваюць добрасумленна.

С. КУПЦОЎ.

Перавыконваюць нормы выпрацоўкі

МСЦІСЛАЎЛЬ. **(Наш кар.).** Рабочыя, служачыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі раёна ўключыліся ў перадмайскае спаборніцтва і абавязаліся даваць прадукцыю звыш плана.

Выконваючы свае абавязацельствы, работніцы завода Анна Фамічова, Марыя Мядзведзева і Філіп Даніленка выконваюць дзённыя нормы выпрацоўкі на 150—200 процантаў. Прыкладна працуюць механік тав. Белавінец і качагар тав. Пісарэнка.

Перадавыя брыгады

ЧЭРЫКАЎ, 15 красавіка. (БЕЛТА). У раёне шырока вядомы брыгады лесарубаў Зябінскага сельсовета, якія ўзначальваюць Зінаіда Старавойтава і Вера Целімкова. Брыгады перавыканалі квартальнае заданне па нарыхтоўцы драўніны. Уключыўшыся ў перадмайскае соцыялістычнае спаборніцтва, яны штодня выпрацоўваюць больш двух норм.

Перад выездам у поле

Лічаныя дні засталіся да палявых работ, і мы выкарыстоўваем кожную хвіліну для ўсебаковай падрыхтоўкі да сяўбы. Калгасы нашага сельсовета ў поўнай гатоўнасці сустракаюць вясну. Па прыкладу кімаўцаў яны змагаюцца за высокі, ваенны ўраджай.

Калгас імені Калініна прывёў у парадак сельскагаспадарчы інвентар, вывез у поле 500 вазоў гною. Насенне засыпана, ачышчана і праверана на ўсхожасць. Коні пастаўлены на адпачынак, за імі ўстаноўлен добры догляд. Для палявых работ будуць таксама скарыстоўвацца каровы.

Добра рыхтуецца да сяўбы калгас «Чырвоны сцяг» (старшыня Міхаіл Бурак). Тут вывезена на поле 400 вазоў гною, засыпана і ачышчана насенне.

Нажаль, мы маем па свайму сельсовету і адстаючыя калгасы. План засыпкі насення ў цэлым па сельсовету мы выканалі толькі на 87 процантаў. Зараз наш сельвыканком прымае ўсе захады да таго, каб не больш, як за 5—7 дзён поўнасцю выканаць план засыпкі насення.

У гэтым годзе нам прыдзецца сустрэць не малыя цяжкасці. Немцы пагналі з вёсак нашага сельсовета больш 200 сем'яў на катаргу ў Германію, забралі да 1.000 галоў коней і буйнай рагатай жывёлы, спалілі больш 50 пабудоў жывёлагадоўчых ферм.

Але перад цяжкасцямі мы не спынімся. Зараз ідзе будаўніцтва ў калгасах. Так, у калгасах імені Калініна і «Чырвонае світанне» адбудаваны канюшні, будуюцца другія памяшканні жывёлагадоўчых ферм.

Нядаўна мы абмеркавалі ў калгасах пастанову СНК БССР і ЦК КП(б)Б аб ініцыятыве калгаснікаў сельгасарцелі «КІМ», якія прапануюць спаборнічаць за хутчэйшае аднаўленне арцельнай гаспадаркі і заваяванне высокага ўраджаю. На сваіх сходах калгаснікі рашылі не адстаць ад кімаўцаў, атрымаць высокі, ваенны ўраджай.

Іван ЯРОШ,
старшыня Валоцкага сельсовета, Хойніцкага раёна.

На вызваленай беларускай зямлі пачалася сяўба

КАМАРЫН, 15 красавіка. (БЕЛТА). У радзе калгасаў раёна пачаліся палявыя работы. У сельгасарцелях імені Фрунзе і «Дняпроўскі араты», Новаялчанскага сельсовета, засеяны першыя гектары пшаніцы.

* * *

НАРОЎЛЯ, 15 красавіка. (БЕЛТА). Перадавыя калгасы раёна пачалі сяўбу ранніх яравых культур.

Першымі ў раёне выйшлі на палявыя работы калгаснікі сельскагаспадарчай арцелі «Чырвоная пчолка». За першыя два дні ў раёне засеяна звыш 70 гектараў.

Выдатны пачын машыніста

Машыніст паравознага дэпо Гомель С. Е. Яўменeнка, уступіўшы ў перадмайскае спаборніцтва, узяў на сябе абавязацельства ў нерабочы час працаваць па 5 гадзін у суткі на аднаўленні гаспадаркі дэпо.

Свае абавязацельства тав. Яўмененка выконвае. Ён ужо адпрацаваў 25 гадзін.

Яго прыклад пераймаюць другія машыністы. Дзесяць гадзін адпрацаваў машыніст Аляксандраў.

У МОЗЫРЫ

Ля кніжнага кіёска

Сонца толькі што выглянула з-за Прыпяці, а горад ажыў. Многія з мазырчан накіроўваюцца да кніжнага кіёска і з нецярпеннем чакаюць, пакуль з'явіцца прадаўшчыца Соф'я Адамаўна Алешчанка.

Гучыць радыёрупар, устаноўлены на поўразбураным тэатры. З пачкай газет і брашур у кіёск уваходзіць Соф'я Адамаўна, 58-гадовая жанчына. На маршчыністым яе твары радасная ўсмешка. Дзесяць год да вайны працавала яна прадаўшчыцай у кіёску. У час нямецкага гаспадарання ў горадзе, яна, як і ўсе мазырчане, нацярпелася гора.

Газеты, часопісы, брашуры бяруцца нарасхват. Адразу становіцца шумна. Не адыходзячы ад кіёска, людзі разгортваюць газеты і гучна чытаюць зводкі Совінформбюро, загады Вярхоўнага Галоўнакамандуючага таварыша Сталіна. З газетамі ў руках людзі ідуць на прадпрыемствы, ва ўстановы, і там узнікаюць чыткі, гарачае абмеркаванне.

Попыт на газеты, часопісы, брашуры расце з дня ў дзень. Толькі за паўтары месяцы Соф'я Адамаўна прадала да 50.000 экземпляраў газет і 2.000 экземпляраў часопісаў. Асабліва вялікі попыт на кнігі. Кніга таварыша Сталіна «Аб Вялікай Айчыннай вайне Савецкага Саюза» і кнігі на тэмы франтавога жыцця распаўсюджаны праз кіёск у колькасці 22.483 экземпляраў.

Ш. СЦЯПАНАЎ.

На самалёт „Комсамолец Магілёўшчыны"

ХОЦІМСК. (Наш кар.). Па ініцыятыве комсамольцаў у раёне пачаўся збор сродкаў на пабудову баявога самалёта «Комсамолец Магілёўшчыны» для Чырвонай Арміі.

Моладзь Ельнянскага сельсовета ў ліку першых сабрала на пабудову самалёта 10.000 рублёў. 2.450 рублёў унеслі піонеры і вучні Бяседавіцкай няпоўнай сярэдняй школы.

БУДАЎНІЦТВА ДАМОЎ ДЛЯ КАЛГАСНІКАЎ

КАСЦЮКОВІЧЫ, 15 красавіка. (БЕЛТА). У разбураных акупантамі вёсках раёна пабудавана 242 новыя дамы для калгаснікаў. Апрача таго, для будаўніцтва нарыхтавана 10.087 кубічных метраў лесу.

* * *

КЛІМАВІЧЫ, 15 красавіка. (БЕЛТА). У раёне пабудавана ўжо 144 новыя дамы для калгаснікаў. Нарыхтавана бярвення яшчэ на 700 дамоў.

ПА ВЫЗВАЛЕНЫХ РАЁНАХ РЭСПУБЛІКІ

Мозыр. 305 добраахвотнікаў з ліку комсамольцаў і моладзі выехалі на аднаўленне Сталінградскага трактарнага завода.

✦

Крычаў. 9 арцеляў промкааперацыі арганізавана ў вызваленых раёнах Магілёўскай вобласці. Пры іх працуе 51 цэх. Выпушчана тавараў шырокага спажывання на суму 500.000 рублёў.

✦

Клімавічы. З шасцю сельсаветамі раёна ўстаноўлена тэлефонная сувязь. Наладжваецца тэлефонная сувязь з Судзілаўскай МТС. (БЕЛТА).

Аб трактарах і бестурботных кіраўніках

МОЗЫР. (**Па тэлефону ад нашага кар.**). Вясна ўступае ў свае правы. Падсыхае глеба. Хутка калгаснікі выедуць у поле. Але ў радзе раёнаў вобласці да гэтага часу працягваюць усё яшчэ гаварыць аб падрыхтоўцы трактараў да сяўбы. Пішуцца шматлікія рэзалюцыі, выносяцца пастановы. А на справе больш 100 трактараў не дастаўлены ў МТС.

Можа трактары не прыбылі на Палессе? Не. Яны знаходзяцца даўно тут, але іх загналі на станцыю Хойнікі, дзе яны чакаюць сваіх гаспадароў. Толькі для Васілевіцкай МТС там знаходзіцца 11 трактараў. Між іншым, гэтыя трактары былі на станцыі Васілевічы, але кіраўнікі раёна не паклапаціліся згрузіць іх з платформаў. Цікава, што ў гэты самы час, калі трактары тры дні стаялі на станцыі, Васілевіцкі райвыканком і райком партыі вынеслі рашэнне аб хутчэйшым завозе ў раён трактараў. Толькі калі трактары пайшлі далей, яны агледзеліся, але было позна ўжо.

Тут-жа, у Хойніках, на станцыі стаяць 33 трактары для Дамапавіцкай МТС і амаль усе трактары для Нараўлянскай, Ельскай і Камарынскай МТС. Кіраўнікі-ж вобласці і раёнаў безупынку званяць у Наркамзем, каб дапамаглі завезці трактары.

С. ШАРАМЕТ.

МІЖНАРОДНАЯ ІНФАРМАЦЫЯ

Узмацненне дэмаралізацыі насельніцтва Германіі

ЖЭНЕВА, 15 красавіка. (ТАСС). Паражэнні гітлераўскіх войск на савецка-германскім фронце садзейнічаюць усё больш шырокаму распаўсюджванню ў Германіі няверʼя ў перамогу. Швейцарская газета «Сэнт Галер Тагблат» у артыкуле, які называецца «У Германіі ёсць сваё падполле», піша, што разуменне «падполля» стала ў Германіі рэальнай сапраўднасцю. Сярод велізарнай масы насельніцтва, якое пацярпела ад бамбардыровак і пакінула свае месцажыхарства, хаваецца вялікая колькасць дэзертыраў з фальшывымі дакументамі. Многія дэзертыры карыстаюцца дакументамі асоб, якія загінулі ў час бамбардыровак.

НАЛЁТ АВІЯЦЫІ САЮЗНІКАЎ НА БУХАРЭСТ І ПЛАЕШЦІ

ЛОНДАН, 15 красавіка. (ТАСС). Карэспандэнт агенцтва Рэйтэр пры штабе войск саюзнікаў у Італіі паведамляе, што вялікія злучэнні цяжкіх бамбардыроўшчыкаў сёння зрабілі налёт на Бухарэст і Плаешці.

СТАНОВІШЧА Ў РУМЫНІІ

СТАМБУЛ, 15 красавіка. (ТАСС). Паведамленні, якія паступаюць з Румыніі, сведчаць аб растучай паніцы сярод румынскіх паслугачоў гітлераўскай Германіі, аб узмацненні антыгерманскіх настрояў сярод насельніцтва і абурэнні палітыкай клікі Антанеску.

30 сакавіка ў Бухарэсце адбыліся падзеі, якія выклікалі ў кіруючых колах сапраўдны пераналох. Раніцай на сценах сотняў дамоў і нават на манументе, устаноўленым на адной з бухарэсцкіх плошчаў пасля захопу гітлераўцамі і румынамі Бесарабіі ў 1941 годзе, былі зроблены невядомымі асобамі вялікія надпісы: «Далоў здрадніка Антанеску, які прадаў краіну немцам!». Улады не знайшлі нічога лепшага, як аб'явіць паветраную трывогу. Пакуль насельніцтва знаходзілася ў сховішчах, паліцэйскія змывалі са сцен «крамольныя» надпісы.

Бухарэсцкі карэспандэнт гітлераўскай газеты «Тыфкінэ пост», якая выходзіць у Турцыі, апісваючы становішча ў Румыніі, прызнае, што ўсе намаганні румынскіх улад, накіраваныя на тое, каб спыніць распаўсюджванне розных чутак, аказваюцца дарэмнымі. «Румынскаму народу,—піша карэспандэнт,—нехапае адной якасці—умення маўчаць».

Карэспандэнт піша, што перад кожным сеансам у кінотэатрах на экране з'яўляецца напісаны ў вершах лозунг, які кліча насельніцтва маўчаць. Карэспандэнт прыводзіць гэты «верш», які ў перакладзе гучыць прыкладна так: «Не будзеш маўчаць — будзеш пяць год у турме тырчаць».

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

У партызанскім кальцы

Недалёка ад мястэчка Т., у раёне Пінскіх балот, ужо трэці год дзейнічае гэты партызанскі атрад. З першых дзён акупацыі немцы адчулі яго дакладныя ўдары. Абломкі вагонаў на адкосах яскрава сведчаць аб партызанскай рабоце. На бліжэйшай да чыгункі грэблі—той-жа малюнак: разбітыя аўтамашыны, павозкі.

Камендант мястэчка Т. обер-лейтэнант фон-Потэн не раз даносіў свайму камандаванню, што з няўлоўнымі беларускімі партызанамі ён не можа ваяваць. «Яны заўсёды з'яўляюцца адтуль,—пісаў фон-Потэн,—адкуль іх ніколі не чакаеш».

У адказ камандаванне пасылала каменданту катэгарычныя загады: у самы кароткі тэрмін ліквідаваць партызан. Фон-Потэн лютаваў. Ён выводзіў з мястэчка ўвесь свой гарнізон. Гадзінамі абстрэльваў густы туман, што навіс над балотамі. І нярэдка бывала, што ў гэты самы час пачуліся моцныя выбухі і ружэйная стральба. Тады фон-Потэн спяшаўся ў мястэчка. Ён баяўся за сябе і за сваіх салдат.

Наступіў час, калі нямецкае камандаванне ўступіла партызанам абедзве дарогі. На чыгуначнай ветцы перасталі хадзіць паязды, а па грэблі—абозы. Фон-Потэн узрадаваўся. Ён думаў, што партызанам тут не будзе чаго рабіць, і яны пойдуць у другое месца.

Але не так думалі беларускія людзі.

Не такі дзед Кастусь, каб сядзець склаўшы рукі. Ён штонебудзь ды прыдумае са сваімі хлопцамі...

Фон-Потэн адпачываў пасля абеду. Нягледзячы на строгі загад не турбаваць яго ў гэты час, у доме ўзнялася мітусня. Захлопалі дзверы, загудзелі ўсхваляваныя галасы, і нарэшце ў пакой начальніка не зайшоў, як заўсёды на цыпачках, а ўваліўся, грукочучы цяжкімі ботамі, фельдфебель Нотке.

— Мы акружаны,—прахрыпеў Нотке і цяжка апусціўся на стул.

Камендант пагляддзеў на скрыўлены твар фельдфебеля, на яго вялікую, няскладную фігуру і задрыжэў не менш свайго падначаленага.

— Што здарылася? —закрычаў ён.

У Нотке перасох язык. Няскладна расказаў ён аб сумных падзеях. Партызаны сцерагуць усе ходы і выхады з мястэчка. Калі вяртаўся да сябе з бліжэйшай вёскі ўзвод салдат, пасланы за харчаваннем, ён увесь быў перабіты ледзь не на вачах усяго гарнізона. Трупы ўбраць не ўдалося. Першая спроба каштавала многіх ахвяр. Спрабавалі было падыйсці да іх з другога боку, але і там партызаны. Партызаны ўсюды. За кожным дрэвам, у кожным кусце...

— Цяпер нам капут,—сказаў фельдфебель.

Фон-Потэн злосна вылаяўся. Нервовым рухам ён змахнуў з ілба халодныя кроплі поту і выбег на вуліцу. Ён загадаў сваім салдатам акапацца навокал мястэчка і быць гатовымі да нечаканай атакі.

Пацягнуліся пясцерпныя дні. Немцы сядзелі ў акопах і чакалі бою. Чакалі прагна, як фанатык чакае цуда. Ім хацелася верыць, што бой пазбавіць іх ад немінучай пагібелі. Пры малейшым шораху яны адкрывалі агонь па балоту.

Увесь тыдзень, дні і ночы, фон-Потэн сядзеў на сваім пакоі, імкнучыся знайсці выхад з тупіка. Ён змяніўся да непазнавальнасці. Перастаў галіцца. Нос яго завастрыўся і стаў паходзіць на дзюбу драпежнай птушкі. На восьмы дзень ён не вытрымаў.

— Мы праб'ёмся ў горад, хоць-бы тысяча д'яблаў напала на нас!—крычаў ён салдатам.— Сабраць усё каштоўнае і пагрузіць на падводы. Ногі коней абматаць трапкамі. Аглядзець зброю. А галоўнае нічога не баяцца...

Немцы выступілі з надыходам цемнаты. З аўтаматамі напагатове, імкнучыся стрымаць трапятанне сэрца, выйшлі на грэблю. Прайшлі 300 метраў. Усё ціха. Крокі нямецкіх салдат рабіліся больш роўнымі, больш упэўненымі. Вось і мост. Але што гэта?..

На вачах апаломленых фашыстаў мост з трэскам асеў на ваду. Шлях быў перагароджаны. Кінуліся назад—позна.

У рэзкай траскатні аўтаматаў і вінтовачных залпах заміралі прадсмяротныя крыкі фашыстаў.

Калі фон-Потэн, падбіты куляй, зваліўся з ног, ён на момант убачыў верхавіну старой алешыны. Яна, здавалася, глядзела зверху і калыхалася ад смеху. Раптам верхавіна прыняла чалавечы воблік, ператварылася ў старога барадатага партызана, які з едкай іроніяй глядзеў на фон-Потэна.

В. КАРАТЫШЭЎСКІ.